

ECHOES OF HOMELAND

TĖVIŠKĖS AIDAI

XI METAI MELBOURNAS, 1966 m. birželio mėn. 28 d. Nr. 25 (520)

De Gaulle Maskvoje

Prancūzijos prezidentas de Gaulle atvyko į Maskvą 12-ko dienų vizitui. Tai pirmas vizitas vienos vakarinių "Trijų Didžiųjų" galvų po Rooseveltto atsilankymo Jaltose 1945 metais. Žinoma puikiai, ką mums ir pasauliui atnešė Rooseveltto Jaltos "išpardavimas". Ir šiandien žinodami de Gaulle "trouble - maker'ius" polinkius, galime galvoti, kokios naujos klampynės gali privirti tas pasenęs ir garbėtroska generolas? Paskutinį kartą jis, kaip galva Laisvos prancūzų vyriausybės Londone, vizitavo Rusiją 1944 metais. Galvojama, kad šis vizitas turės įtakos į geresnius Sovietų Rusijos ir Prancūzijos santykius. Maskvoje jis sutiktas "karališkai", vadovaujant min.

pirmininkui Kosyginui ir prezidentui Podgornui. Šį kartą jis apsidėjo ne prancūzų pasiuntinybėje, bet Kremliuje buv. karaliaus ipėdinio penkių kambarių apartamentuose (tur būt su įtaisytais mikrofonais?) Rusai žino, kad de Gaulle yra didelis etiketo žinovas ir šį kartą stengiasi mandagumo bei etiketo nepažeisti. Jis rusams mielas svečias, ypač po NATO "apgadinimo", bet vertina jį, kaip "sunkaus būdo" svečią, kuris jiems reikalvingas. Bet jie turi daug bendra: 1) Prancūzija ir Rusija pripažįsta dabartinę Europos valstybės sienas, kaip kliūtį Vokietijai atgauti prarastas rytines teritorijas, ir 2) abu kraštai nori iš Europos išvyti Jungt. Amer. Valsty-

bes ir jų įtaką.

Priėmimo programoje numatyta parodyti prezidentui Leningradą, Kijeva, Novosibirską ir Stalingradą, perkraštytą į Volgogradą, ir greičiausiai didelės raketos iššova. O kokią išpūdį tas vizitas padarė į prancūzų komunistus? Jie giria kai kurios jo užsienio politikos aspektus (Sovietų atžvilgiu!), bet jie sunkiai virškina de Gaulle "asmens jėgos režimą".

Rusai laiko de Gaulle nusipelnusiu žmogumi, nes jis NATO organizacijai, — anot jų, yra tiek piktas pridares, ko nesugebėtų padaryti patys rusai.

Bet ko bus tas vizitas vertas, pamatysime jam pasibaigus.

Kur komunizmas?

Tezė, kad pasaulyje komunizmas sukelią skurdas, nevysada ir nevisur pasitvirtina. Jeigu skurdą ir vargą pašalinus komunizmas ir jo bendrakeleiviai neišnyksta, reiškia tai nėra pilna tiesa. Šitai įrodo įvairių tautų, o smulkiau imant ir atskirų žmonių gyvenimo sąlygos. Paėmus tik netolimą praeitį pamatysime, kad čekai, — viena iš turtingiausių ir geriausiai apsišvietusių tautų, yra davę didžiausią komunistų procentą, kai tuo tarpu airiai, skurdžiai begyvena, pasirodė vieni iš atspariausių. Klausimas labai platus ir įdomus. Visas priežastis iš karto sunku suminėti. Paimkime šiemis laikams gana būdingą Vakarų pasaulio reiškinį, kuris yra griežtai priešingas plačiai pasklidusiam skurdo tezei.

Laikyti komunistais tik eilinius ar formalus partijos narius nėra apimama visuma, kuriai priklauso daug aktyvių režimų ir bendrakeleivių. Jeigu tik pasidairyse netolimoj praeityje, rasime daug pavyzdžių (viešų), kurie jokia būdu nebuvo iš skurdo, o priešingai mūsų vadinamieji intelektualai. Pasidairykime po Vakarų pasaulį, čia rasime tam tikrą skaičių visų sričių žmonių — aukštai iškilusių profesorių, politikų, ekonomistų, artistų, žurnalistų ir rašytojų. Daugelis jų vardų šiandien visiems žinomi, kiti bus žinomi rytoj, o didelė dalis dings ir nepaminti.

Kai prieš keletą metų šiuo reikalu buvo pajudintas Hollywood, tai pasirodė, kad gana daug asmenų dalyvavo pagelbinti komunistinių organizacijų veikime. Kai kas pasirodė ten pakliuvęs per savo naivumą ar žioplumą, o kiti išbėgiojo, kai tik reikėjo pačiupinėti kišenę. Bet tai nereiškia, kad jau visi išbėgioja. Kaip kiekvienai idėjai, kiekvienai santravai, taip ir komunistini simpatikui buvo, yra ir bus. Infiltracija yra vienas iš komunizmo veikimo būdų. Užsikabinanti kur nors į mokyklą, pasiekti universitetą, pralįsti ir organizaciją, o jei galima ir į spaudą, tai vienas iš pirmutinių užmaskuotų komunizmo ejiimų.

Šitoks komunizmo veikimas turėtų ne vieną paskatinti susimąstyti. Reikia pastebėti, kad senoji tezė, jog mokslas visada veda į Dievą, gali pasirodyti per daug optimistiška ir perdėta (prisimenant šiuo dienų kai kurius intelektualus). Reikia žinoti, jog komunizmas nėra tik socialinė ir politinė bei karinė problema, bet daug daugiau pasaulėžiūrinė ir religinė. Už tai į šias sritis pirmiausiai veržiamasi ir puolama.

Britanijos ministeris pirm. Wilson apkaltino komunistus, kad jie diriguoja jūreivių streikui, kuris tęsiasi jau šešias savaites. Jis tiesioginiai nepasakė komunistų vardo, bet pavadinė juos grupe, kuriai nepavyko laimėti atstovavimo parlamente per paskutinius rinkimus. Jį tai piktai atsiliepė britų komunistų general sekret. Golan. Jis apkaltino Wilsoną "McCarthyizmu". Wilson nori būtinoms eksportams panaudoti RAF karališkąsias oro pajėgas (lektuvus).

POLITINĖ APZVALGA

Rašo S. Millus

Prezidentas Johnson nori paskubinti Vietnamo karą. ● Pietų Vietname kariškiai išvaldė vienerius metus. ● Rinkimų diena rugsėjo 11-toji. ● De Gaulle Maskvoje sutiktas karališkai. ● Kai kuriais atvejais jo ir rusų nuomonės sutinka. ● Britai netenka Malazijoje dalies simpatijų.

Vieneri metai militarinės grupės valdymui

Pietų Vietnamą valdantieji generolai savo pirmuosius valdymo metus atžymėjo karinėmis iškilimėmis. Dėl budistų daromų neramumų jos įvyko prie "uždaru durų". Generolai ir jų sukviešti svečiai matė 4 000 karių parada. Žygis nevyko per miestą, kad išvengus budistų išsišokimų. Jis įvyko karėivinių aikštėse Saigone priemiestyje. Parada priėmė valstybės galva gen. lt. Thieu ir premjeras vicemarshalas Ky. Iškilmingoje rikiuotėje dalyvavo ir sąjungininkai amerikiečių, pietkorėjiečių, australų ir naujazelandiečių reprezentaciniai daliniai.

Gen. lt. Thieu savo prakalboje šaukėsi tautos ir ginkluotų pajėgų vienybę. Jis nurodė, kad kariuomenė turi būti virš religinių ir politinių skirtumų. Vicemarshalas pareiškė, kad militarinė grupė neperspektyva budizmo ir apgailėtavo, kad budistai per paskutinius tris mėnesius kėlė prieš administraciją apgailėtinus neramumus. Jis minėjo, kad nors kovą dar nepasibaigė laimėjimu, bet nugalėta daug tamsių dienų.

Blogėja Malazijos ir Britanijos santykiai

Visada gyvenime mažiau rodoma pagarbos tam, kuris darosi varguoliu ar mažiau turtingu. Taip yra ir su Britanija. Kada Malazijai grėsė pavojus iš komunistinės Indonezijos, visas jos išganymas gludėjo Britanijos paramoje ir jos karą bazėse su laivynu, lėktuvais ir kariuomene. Malazija, praėjus nesantaikos audroms iš Indonezijos pusės, turi taikos metui planų ir projektų, kuriems reikia labai daug svetim pinigų, apie 200 milijonų australišku doleriu. Ekonominiai svargusi Britanija nebegali jai di-

Karo lauke, — anot jo, komunistų antplūdis atremtas. Per tuos metus 47 000 raudonųjų užmušta ir 6 600 sugauta. 18 000 vietkongiečių pasidavė nelaisvėn ir per 14 000 ginklų laimėta. "Mes turime iniciatyvą visuose kovos laukuose", — pareiškė Ky.

Klausantis ar besikaltant žinias ir Pietų Vietnamo, atrodo, kad ten visiškai suirutė, tikta demonstracijomis ir neramumai. Tačiau taip nėra. Tiesa, demonstruojančių minių gatvėse pasitaiko dažnai, bet nevisada krepinama į jas dėmesys. Kada jos per daug išsėina iš rikiuotės, demonstrantai gauna dujinių granatų, guminių lazdu ir kt., bet šiaipgi Saigone ir kitur gyvenimas eina savo keliu. Demonstracijoms vykstant, taksit - autovežimiai ar autobusai važiuoja savo savo keliu, žmonės skuba šaligatviais ir t.t. Vyksta "normalus" gyvenimas. Per metines suktas, namai buvo puošti vėliavomis ir šukiais, kurių daugelis dėkoja sąjungininkų tautos už paramą kraštui.

Vicemarshalo Ky vyriausybei ir netgi amerikiečiams kraštiniams priešingas buvęs neramiame Hue mieste budistų vadas Thich Tri Quang po 13 dienų protesto badavimo tiek nusilpo, kad jį teko nugabenti į ligoninę. Jis buvo po to perkeltas į ligoninę Saigone, kur jis apsuptas vyriausybės pastatytų sargybų, ir šiuo atveju premjeras parodė savo griežtą ranką.

— **Maištingame Hue mieste** apie 1500 budistų, vienuolių, moterų ir vaikų buvo užsidarę šventovėje. Išlikus ligoms, medicinos pagalbos ir kt. nedekteliam, juos iš ten vyriausybinkams pavyko nesunkiai išvėinti.

— **Quango konkurentinis** nusaikas budistų vadas Thich Tam Chau krepėsi ir vicemarshalą Ky su prašymu "garantuoti gyvenbę ir laisvę Tri Quangui ir visiems vienuoliams, kurie vedė kovą prieš vyriausybę". Atrodo, kad neramumų krizė praeina ir sąjungininkai turės mažiau eikvoti darbo ir jėgų kovai prieš vidaus netvarką.

— **Britanijos dalinis** ar visiškasis pasitraukimas iš pietryčių Azijos palieštų ne tik Malaziją, bet bū abejoj ir Australiją, ypač tai būtų jautiama po Anglijos įstojimo į Bendrąją Europos rinką.

JAV Prezidentas imasi Vietname naujų sprendimų

Prezidentas Johnsonas jau įsitikinęs, kad laikas veikia Amerikos nenaudai. Kanados ypatingas pasiuntinys Ronning po atsilankymo Hanoi su taikos pasiūlymais grįžo iš ten atgal kaip daugelis kitų tuščiomis rankomis Gal ir dėl šio paskutinio nesėkmingo vizito Johnson nustojo bet kokių vilčių, kad Vietnamo karas gali būti pabaigtas prie konferencijos stalo. Vietnamo reikalų jis vėl kalbėjo į tautą ir jo kalbą buvo griežiausias pasisakymas tuo klausimu per visą jo pastretųjų metų prezidentavimo laiką.

Trumpais žodžiais jis pareiškė, kad jis numato paspartinti karą, Oro puolimų tinklas aplink sostinę Hanoi ir uostą Haipong bus susiaurintas. Amerikos karinių pajėgų didinimas bus tęsiamas toliau, kol jų bus pakankamai kovoti "karčiame ir biauuriame kare".

Manoma, kad Amerika darys spaudimą į Australiją siųsti į karą daugiau karių. Johnsono populiarumas dėl Vietnamo kaskart krinta. Jis tiki, kad tautos dauguma nori iš jo greitos pergalės, bet ne kapituliacijos ar lėto ejiimo.

Svarbiausias prezidento kalbos tikslas, atrodo, nukreiptas įspėti Hanoi, kad jis nesitikėtų politinės suirutės Pietų Vietnamo bei į JAV politikos kritikus, kurie priverstų prezidentą keisti pasirinkto kelio kryptį. Jis pareiškė, kad Amerikos žvalgybiniais davaliais agresorius skiria savo vilts daugiau į politinius skirtumus tarp Saigono ir Vašingtono, negu į savo karinį pajėgumą Pietų Vietnamo.

Neseniai prezidentas pareiškė, kad jis sutinka dėl taikos susitikti su bet kuo, bet kur ir bet kuriu metu. Bet nesulaukdamas jokių taikos reakcijos iš komunistinės pusės, jis nustoja kantrybės laukti ir ryžtasi naujiems sprendimams, kurie, reikia matuoti, greitai pasireikš.

SVEIKINAME PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESĄ!

TEGU ŽYDI, TEBUJOJA MŪSŲ TAUTOS ATEITIS JAUNOSE ŠIRDYSE!

Vietnamo kare

— **Komunistai puolė JAV brigadą.** Atrodė, kad tai buvo didelio puolimo pradžia. Amerikiečiams buvo helikopteriais nuleista parašas, ir jie perėjo į puolimą. Kitur amerikiečiai atrėmė komunistų masinį savizudybinį Vietkongo puolimą.

— **JAV laivyno lakūnai** pastebėjo vienuolius dramblių komunistų vilkstinę, kuri gabenota Vietkongoj apūpinimą. Tai buvo netoli Thu Bon upės. Šį kartą lakūnams teko bombarduoti ne tik komunistus, bet ir jų transporto priemones — dramblius.

— **Budistų pagodoje** apsuptieji krepėsi į tarptautinį Raudonąjį Kryžių pagalboms. Vienas berniukas susirgo cholera. Vėliau buvo žinū, kad šia liga susirgo ir daugiau.

— **Vicemarshalo Ky vyriausybei** ir netgi amerikiečiams kraštiniams priešingas buvęs neramiame Hue mieste budistų vadas Thich Tri Quang po 13 dienų protesto badavimo tiek nusilpo, kad jį teko nugabenti į ligoninę. Jis buvo po to perkeltas į ligoninę Saigone, kur jis apsuptas vyriausybės pastatytų sargybų, ir šiuo atveju premjeras parodė savo griežtą ranką.

— **Maištingame Hue mieste** apie 1500 budistų, vienuolių, moterų ir vaikų buvo užsidarę šventovėje. Išlikus ligoms, medicinos pagalbos ir kt. nedekteliam, juos iš ten vyriausybinkams pavyko nesunkiai išvėinti.

— **Quango konkurentinis** nusaikas budistų vadas Thich Tam Chau krepėsi ir vicemarshalą Ky su prašymu "garantuoti gyvenbę ir laisvę Tri Quangui ir visiems vienuoliams, kurie vedė kovą prieš vyriausybę". Atrodo, kad neramumų krizė praeina ir sąjungininkai turės mažiau eikvoti darbo ir jėgų kovai prieš vidaus netvarką.

— **Britanijos dalinis** ar visiškasis pasitraukimas iš pietryčių Azijos palieštų ne tik Malaziją, bet bū abejoj ir Australiją, ypač tai būtų jautiama po Anglijos įstojimo į Bendrąją Europos rinką.

— **JAV Prezidentas imasi Vietname naujų sprendimų** Prezidentas Johnsonas jau įsitikinęs, kad laikas veikia Amerikos nenaudai. Kanados ypatingas pasiuntinys Ronning po atsilankymo Hanoi su taikos pasiūlymais grįžo iš ten atgal kaip daugelis kitų tuščiomis rankomis Gal ir dėl šio paskutinio nesėkmingo vizito Johnson nustojo bet kokių vilčių, kad Vietnamo karas gali būti pabaigtas prie konferencijos stalo. Vietnamo reikalų jis vėl kalbėjo į tautą ir jo kalbą buvo griežiausias pasisakymas tuo klausimu per visą jo pastretųjų metų prezidentavimo laiką.

— **Trumpais žodžiais** jis pareiškė, kad jis numato paspartinti karą, Oro puolimų tinklas aplink sostinę Hanoi ir uostą Haipong bus susiaurintas. Amerikos karinių pajėgų didinimas bus tęsiamas toliau, kol jų bus pakankamai kovoti "karčiame ir biauuriame kare".

Manoma, kad Amerika darys spaudimą į Australiją siųsti į karą daugiau karių. Johnsono populiarumas dėl Vietnamo kaskart krinta. Jis tiki, kad tautos dauguma nori iš jo greitos pergalės, bet ne kapituliacijos ar lėto ejiimo.

Svarbiausias prezidento kalbos tikslas, atrodo, nukreiptas įspėti Hanoi, kad jis nesitikėtų politinės suirutės Pietų Vietnamo bei į JAV politikos kritikus, kurie priverstų prezidentą keisti pasirinkto kelio kryptį. Jis pareiškė, kad Amerikos žvalgybiniais davaliais agresorius skiria savo vilts daugiau į politinius skirtumus tarp Saigono ir Vašingtono, negu į savo karinį pajėgumą Pietų Vietnamo.

Neseniai prezidentas pareiškė, kad jis sutinka dėl taikos susitikti su bet kuo, bet kur ir bet kuriu metu. Bet nesulaukdamas jokių taikos reakcijos iš komunistinės pusės, jis nustoja kantrybės laukti ir ryžtasi naujiems sprendimams, kurie, reikia matuoti, greitai pasireikš.

Jaunimo Kongresas jau vyksta!

Birželio 25 d. Jaunimo Centre Cikagoje atidarytos parodos. Iš viso pasaulio suplaukęs jaunimas išvyko į Dainavos stovyklą prie Detroito. Čia jie arčiau susipažins ir stovyklausi iki šio kevirtadienio, birželio 30 d.

Kongreso atidarymas birželio 30 d. 7.30 val. vakare. Po to viena paskaita ir jaunimo pasilinkimimas. Penktadienį, liepos 1 d., pranešimai iš įvairių kraštų, paskaitos atskirose sekcijose ir meninė vakaro programa.

Šeštadienį, liepos 2 d., paskaitos prieš pietus. Sporto rungtynės pietų pertraukoje. Popiet kongreso baigiamosios paskaitos ir vakare banketas ir šokiai.

Sekmadienį, liepos 3 d., pamaldos, o po pietų 3 val. Dainų šventė, kurioje dalyvauja lietuvių chorai iš daugelio Amerikos lietuvių kolonijų.

Jaunimo Kongresas vyksta Cikagoje. Cikagos burmistras visą šią savaitę yra paskelbęs lietuvių savaitę.

Australijos jaunimo atstovai birželio 18 d. pasiekė Ameriką ir puikiai buvo priimti Los Angeles lietuvių. Sekmadienį, birželio 19 d., dalyvavo Sv. Kazimiero lietuvių parapijos 25 m. šventėje ir po to išvyko į Cikagą.

Atentatas prieš Calwell

Birželio 21 d. Sydnejuje, Mosman Town salėje Calwell vėl viešai kalbėjo prieš Holto vyriausybę dėl Vietnamo politikos, ypač dėl pašauktųjų karinei priešivei atlikti siuntimo į Vietnamą. Klausytojų buvo 400, tačiau žymi dalis kėlė triukšmą ir trukdė ramiai kalbėti.

Kada po susirinkimo opozicijos vadas Calwell ilpo į automobilį, jaunuolis pribėgo prie priekinio lango ir visiškai iš arti šovė į langą, kurio stiklas subyrėjo į gabaliukus ir sužeidė jo veidą. Kulipka tiesioginiai šio politiko nepalietė. Kada veidas buvo smarčiai sukrutintas, sužeistam pacientam netuvo aišku, kokiame laipsnyje jis yra šio atentato palietas. Jis buvo išsigandęs. Kada netrukus atvyko ambulansas, jis buvo lyg agonijoje ir arti netekimo sąmonės. Viskas tas įvyko apie 11 val. vakaro. Ligoninėje jam buvo išimti stiklų gabaliukai.

Žmonės sugavo gatvėje pasiškėtoją 19 metų Peter Raymond Kogana, fabriko darbininką. Ministeris pirm. Holt pareiškė savo gilų susirūpinimą dėl šio įvykio ir pasmerkė žiaurumo ir jėgos panaudojimą Australijos "demokratinėse tradicijose".

Ar kuris mūsų turi simpatijų ar pasmerkimo jausmus opoz. vado Calwellio antivietnamiškam nusistatymui, vistiek negali pritari tokiame jėgos panaudojimui, kuris yra žemas, klaidingas ir smerktinas. Suimtas kaltinamasis yra jaunas vyriokas, jokiai politinei grupei nepriklauso ir veikė savo sprendimu ir rizika.

Kulipka Calwellio nepalietė. Gal jaunuolis to ir nesiekė. Tačiau visame šiame įvykyje yra ir gyvenamojo laiko antspaudas ir traagiškumas. Pasaulis užkrėstas demonstracijomis, politiškais išsišokimais ir neramumais, kuriuos sukeliia politiniai kurstytojai, dažniausiai suaugę. Ir pats Calwell Australijos universitetuose ir viešose salėse kursto jaunus vyrus ir visuomenę prieš vyriausybės Vietnamo politiką. Tikslu ateiti prie valdžios buvo panaudojami labai neįvairūs išreiškimai, ir kaip pats Calwell Monasho universitete pasakė, kad jis yra prieš "siuntimą jaunų australų mirčiai nešvariame, necivilizuotame ir tokiame kare, kuris negali būti laimėtas". Jis pats savaitės tokiomis šukiais, kurie nuodija žmonių tarpusavį sugyvenimą ir kelia nuodus, ir kursto baurius žmonių polinkius. Nešvarus politikavimas atneša nešvarių vaisių. Pasaulis gyvena "maistavimo" madą Vietname, Indonezijoje, neseniai taip buvo ramiose šalyse, kaip Švedijoje ir Olandijoje. Suaugę žmonės turi bandyti maitavimą sulaikyti, bet nepilti į juos naftos, nes sukurtuose lauzuose ir patys politikieriai nusidegina nagus, kaip parodo ir šis traagiškas atentato įvykis. (s. m.)

— **Australijos** prekybos ministeris McEwen lankėsi Lenkijoje ir Vengrijoje užmegsti tampsinius prekybinius ryšius. Atrodo, kad Britanijos įstojimas į Europos bendrą rinką galėtų įvykti po vienerių - dviejų metų. Australija, kaip atrodo, nori tą laiką sunaudoti susirasti sau naujų prekybos partnerių ir tuo pačiu išlyginti nuostolį, kuris susidarys netekus savo prekės rinkos Britanijoje.

— **Kanados** vyriausybė džiaugiasi, kad su Sovietų Rusija pasirašė kviečių pirkimo sutartį — 336 mil. bušelių už 650 mil. austr. doleriu. Kviečių pristatymas į Rusiją truks 3 metus.

— **Britų lakūnė** Sheila Scott, 38 metų aktorė, per 33 dienas apskrido pasaulį, būdama prie vairo pati viena. Jai labai pakenkė blogas oras, lėktuvo mechanikų negalavimai, radijo blogas veikimas ir kt. Ji padarė beveik 27 000 mylių. Savo kelionės išlaidoms jį pardavė savo brangenybes. Ji yra pirmoji moteris, padariusi tokį ilgą skridimą.

Dievo vardu

Palaimos malda, kuri buvo sukalbėta Sydnejaus aerodrome išleidžiant mūsų atstovus į Pasaulio L. Jaunimo Kongresą Cikagoje.

"Malda ir kryžiumi ženklino lietuvis pirmą sėjos grūdą ir pirmą žingsnį savo kade ir netolimos kelionės."

Labai prasminga ir kilnu, kad ir Jūs savo ilgąja kelione ir jaunatvės žygį pradėdate Viešpaties vardu.

Visagalys Dieve, Visatos Kūrėjau, kuris valdai žemes, erdves ir vandenis — su nuosirdžia malda mes pavedam Tau savo taurų jaunimą ir jo palydovus ir su pasitikėjimu prašome, kad Tavo Meilingoji Apvaizda lydytų juos visuos keliaus — kaip kadaise Izraelio vaikus ir per jūros vidurį ir per plačias dykumas, kad saugotų juos nuo visų pavojų, kaip pasauktąjį Tėvą Abraomą, keliaujančią į svietimos žemės kraštus.

Šišk, prašome, savo dangiškiuosius angelus, kurie nurodytų mūsų jaunimui tiesius ir išganingus kelius — ar lygi anoji Betliejaus Zvaigždė, vedusi pas Kristų tris išmintiūs — išvestų ir juos per šių dienų pasaulio painias tamsumas, o ypač, kad jie atradę savo tikrą pašaukimą — juos savo sieklą išganytų ir geriausiai patarnautų mūsų Bažnyčiai ir Tėvynės prisikėlimui.

Ramybė ir palaima Visagalio Dievo Tėvo ir Sūnaus ir Šventosios Dvasios tūnuengia ant jų ir tepasilieka visuomet. Amen!"

Kun. Petras Butkus

Plaçiam pasauli

— **Australijos** prekybos ministeris McEwen lankėsi Lenkijoje ir Vengrijoje užmegsti tampsinius prekybinius ryšius. Atrodo, kad Britanijos įstojimas į Europos bendrą rinką galėtų įvykti po vienerių - dviejų metų. Australija, kaip atrodo, nori tą laiką sunaudoti susirasti sau naujų prekybos partnerių ir tuo pačiu išlyginti nuostolį, kuris susidarys netekus savo prekės rinkos Britanijoje.

— **Kanados** vyriausybė džiaugiasi, kad su Sovietų Rusija pasirašė kviečių pirkimo sutartį — 336 mil. bušelių už 650 mil. austr. doleriu. Kviečių pristatymas į Rusiją truks 3 metus.

— **Britų lakūnė** Sheila Scott, 38 metų aktorė, per 33 dienas apskrido pasaulį, būdama prie vairo pati viena. Jai labai pakenkė blogas oras, lėktuvo mechanikų negalavimai, radijo blogas veikimas ir kt. Ji padarė beveik 27 000 mylių. Savo kelionės išlaidoms jį pardavė savo brangenybes. Ji yra pirmoji moteris, padariusi tokį ilgą skridimą.

TEVISKĖS AIDAI

SAVAITRASTIS

18 Henry St., Kensington, Vic. **Telef: 33 2355**
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA
 Redaguoja Redakcinė Komisiija. Vyr. redaktorius kun. Pr. Vaseris. Korespondencijas ir straipsnius siųsti šio adresu: Tėviskės Aidai Red., 18 Henry St., Kensington, Vic.
Prenumeratos kaina met. 8 dol. Kituose kraštuose 9 dol. Atsk. num. 20 c. Skelbimai už skaitles 5 dol. 1. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuostatais. Prenumeratą siųsti šio adresu: Tėviskės Aidai 18 Henry Street, Kensington, Victoria.

MINTIES DEIMANCIUKAI

Tik toji visuomenė gali būti laiminga ir patenkinta, kurios viešpats yra teisingumas, kurios ištaymas — meilė ir kurios galutinis tikslas — amžinybė.
Sv. Augustinas

Kaikurie vergus perka pinigais, kitus — pagyrimais. Nesvarbu tuo perkama. Vergiška žymė yra ta, kad yra kaina ir už ją žmogų galima nupirkti.

Ruskin

ATGIMSTANTI JAPONIJA

P. GAUCYS

Šių dienų nuskuriosėje Azijoje Japonija yra klestinti šalis. Japonų darbštumas, sumanumas, o taip pat amerikiečių vieno bilijono dolerių pagalba padarė ją pirmąja Azijos tauta.

Prieš 35 metus, norėdama perpldytose salose išmaitinti savo 63 milijonų tautą, Japonija užpuolė Kiniją ir atskelė nuo jos Mandžiuriją, o tai galiausiai ją atvedė į karą su JAV ir Anglija, kurį ji skaudžiai pralaimėjo.

Pralenkė pramonėje

Šiandieną, netekusi savo kolonijų ir Kurilų salų, turėdama šimtą milijonų gyventojų, Japonija pasiekė gerovės ir nepaaujamą pažangą. Japonijoje tėra tik 1% bedarbių (JAV 4%). Dabar ji yra pasaulio didžiausia laivų statytoja ir tekstilės gamintoja bei trečioji plieno tiekėja. Japonijoje jau seniai nėra bėraščių. Studentų ir vidurinių mokyklų mokinių skaičius pralenkia Angliją. Televizorių ji turi daugiau už bet kurią kitą šalį, išskyrus JAV. Jos sostinė Tokio — didžiausias pasaulio miestas su vienuolika milijonų gyventojų, tolydžio moderninama greitkeliais, dangoraižiais ir kitomis naujovėmis. Japonijos dangoraižiai atlaiko dažnų žemės drebėjimus, nes jų inžinieriai surado būdus pastatams apsaugoti nuo sugriuvimų.

Japonijos išgyvenama gerovė ir sėkminga prekyba su užsienio kraštais ją skatina labiau reikštinti ir tarptautinėje politikoje. Taip pavyzdžiui seniai pasirašyti sutartis su Pietų Korėja pirmą kartą po II-o pasaulio karo atidarė Japonijos prekybos duris ir buvusią jos koloniją. Nors Japonija turi sumokėti P. Korėjai 800 milijonų dol. reparacijų, tačiau ji tikisi laimėsianti daug daugiau. Taip pat Japonijai pavyko įtikinti Azijos valstybes paremti jos kandidatūrą į Jungt. Tautų Saugumo Tarybą. Ši vieta Japonijai labai svarbi, nes japonai J. Tautos laiko savo užsienio politikos pagrindu.

Karo žiaurumai atsirūgsta

Japonija didžiausią dėmesį skiria Azijai, tačiau jai stipriau įsigalėti kiudo jos II-o pasaulio karo metu žiaurus elgesys, kuris vis dar tebėra neužmirštas. Taip pat daugelis Azijos kraštų prisibijo japonų ūkinės ekspansijos, dar vadinamos „ekonominiu imperialismu“.

Didžiausi sunkumai Japonijai kyla iš stipriai besireiškiančios kom. Kinijos ir iš Pietų Vietnamo karo. Vietnamo konflikte japonų vyriausybė susiduria su vis di-

dėjančių visuomenės pasipriešinimu. Dauguma japonų spaudos priešinga JAV. Vyriausybei tenka aiškintis besiteisinant tuo, kad, nors ji pritaria JAV politikai Vietnamo, ji siekia garbingos taikos ir kad atėjus laikui, ji stengsis savo tarpininkavimu atsisakyti sava tarpininkavimo atsisakyti.

Japonai daug laimėjo savo laikseną kom. Kinijos atžvilgiu. Nors su ja neturi diplomatinio santykiu, tačiau veikia labai gva prekyba. Kom. Kinija perka iš Japonijos plieną, tekstilę ir chemikalus. Japonija laiko Kiniją savo tekstilės ir apavui neišmamiama rinka. Iš Kinijos ji gauna geležies rūdą, anglį ir ukio gaminius.

Politika Kinijos atžvilgiu

Japonai netiki, kad Chang Kai-shekas galėtų įsiveržti į komunistinę Kiniją ar kad kinų kariuomenė galėtų sukilti prieš kompartiją. Jie įsitikinę, kad Kinija dabar turi patvariausią vyriausybę visoje Azijoje. Anot jų Kinijai pagelbėjusios trys tautos. Firmiausia japonai, norėdami ją užkariauti, pažadino kinus iš ilgo miego. Antra, amerikiečiai, norėdami ją apsupsti savo bazėmis, o trečia — rusai, kurie nuo 1958 m. privertė ją manytis pačia viena.

Japonai nebijo kinų komunistų skatinamos pasaulio revoliucijos, nes visur kinais siliaukė skaudžių pralaimėjimų: Indonezijoje, Afrikoje ir Kuboje. Po didelės ūkinės nesėkmės dabar Kinija pradeda atsigausti, tačiau kismet draugant po 14 milijonų naujų gyventojų, ji tegali tik laikyti, ir reikia daugelio metų, ligi Kinija įstengt modernizuotis, ką Japonija jau yra padariusi. Taip pat japonai nebijo nė kom. Kinijos atominių bombų, nes joms išvystyti ji neturi pakankamai lėšų, nei patyrusių techniku. Japonų įsitikinimu, amerikiečių tam tikri sluoksniai nepaprastai išpučia Kinijos pavojų savais išrokvimais.

Nenori karo Azijoje

Japonai nuogastauja esą įverti į Vietnamo karą per JAV. Japonijos savitarpinės pagalbos sutartį. Ją besiremdami, amerikiečiai laiko savo bazines Japonijoje, tačiau turi turtis su japonais prieš panaudodami ten esančias karines jėgas, kurių ten esama 38 000 — daugiausia aviacijos personalo. Tačiau tai neliečia daug stipresnių jėgų, kurios kaip tik daugiausia naudojamos Vietnamo kare (didieji bombonešiai).

Pati Japonija teturi tik 270 tūkstančių kariuomenės. Pasibaigus II pas. karui, amerikiečiai priverė japonus įsirašyti į konstituciją, kad jie niekad neturės ginkluotų jėgų. Kiek vėliau amerikiečiai pakeitė savo nuomonę ir vėl privertė japonus ginkluotis. Tuo atžvilgiu japonai yra suseklę. Jeigu kada japonų socialistai laimės rinkimus, jie kariuomenę tuoj pat panaikintų, nes daugelis japonų negali užmiršti savo milijonų smurto ir su tuo susijusių nelaimių.

Palanki vyriausybe

Dabartiniu metu draugiška JAV — bėms liberalinė vyriausybė turi parlamente nedidelę daugumą, kurią ateityje gali prarasti. Todėl vis dažniau girdima balsų, raginančių amerikiečius palaipsniui atitraukti savo karines jėgas iš Japonijos ir prašyti JAV grąžinti jų okupuotas Riuku salas, išskyrus Okinavą. Jeigu būtų taip padaryta, japonai turėtų didinti savo karines jėgas ir daugiau rūpintis savo saugumu. Ligi šiol jie patikėjo JAV globa ir apsauga. Tuo būdu sutauptas lėšas jie panaudojo savo ūkiui stiprinti ir plėsti. Pasiekę gerovės, japonai dabar stengiasi galimai stipriai prisidėti ir prie visos Azijos ūkio išvystymo. Japonija pasirašė amerikiečių globojamą Azijos planą, kuris turina vieno bilijono kapitalą panaudoti Azijos atsilikusiu kraštu pagalbai. Su vis didėjančia Japonijos ūkine galia ir su didėjančiu savimi pasitikėjimu Japonijos ūtaka darosi vis reikšmingesnė. Jos taikingumas, ūkiniai, moksliniai bei techniniai laimėjimai jai vėl atidarė duris į Azijos tautų bendruomenę. Taip pat didžiosios Europos valstybės vis labiau skaitosi su Japonijos norais bei pasiūlymais, nes dabar Japonija ir vėl pranašiausia Azijos tauta. („Draugas“)

Jeis apsiirengę — tai šnipas

Siaurės Sudano kariuomenė pietų Sudano provincijoje Bar el Gazel ir Ekuatoria gavo įsakymą šaudyti į kiekvieną apsiirengusį asmenį, kurs tose provincijose pasirodys apsiirengęs. Mat, vietiniai negrai vaikšto nuogi, tad apranga išduoda diversantą.

Pietų Sudano gyventojai yra negrai, kuriuos šiaurės Sudanas spaudžia, o ypač krikščionis, katalikus, tad negrai buvo sukilę prieš šiaurės sudaniečius, kurie yra arabai. Pietų Sudanas laikomas dar ir šiuo metu karo stovykla. Sudaniniai negrai yra palaikomi laisvų kaimyninių negrų valstybių, tad suprantama, kas tie diversantai....

Katalikiškam Gyvenime

— Frankfurtas: Vokietijos knygų leidyklų Sąjunga šių metų „Taikos premija“ paskyrė lygiomis dalimis kardinolui Augustinui Bea ir Wilhelmui Vissert Hooft — protestantų Bažnyčių pasaulinės Tarybos generaliniam sekretoriui Zenevoje. Premija suteikta abiem už jų nepaprastą pastangą apjungti katalikų ir protestantų Bažnyčias.

— Roma: Antrąjam pasauliniam karui pasibaigus žejūto Lombardi Italijoje įkurtas sąjūdis „Už geresnį pasaulį“ šiomis dienomis buvo šv. Tėvo galutinai patvirtintas juridiniai. Priimtam statutui šis apštalavimo sąjūdis įsipareigoja visomis priemonėmis ugdyti ir plėsti evangelinį meilės įsakymą Bažnyčios vienybėje. Sąjūdi tvarkyti šventasis Tėvas pavedė išimtinai vyriausiam Tėvų Jėzuitų viršininkui, kuris skiria direktorių ir Tarybos patarėjus bei yra atsakingu už veiklą. Sąjūdiio centras randasi Romoje, o skyriai įvairiuose pasaulio kraštuose Europoje ir užjūryje.

— Kerala: Indijos kunigas Juozas Maliparampil 1947 metais subūrė nedidelę grupę vienuolių ir pasauliečių dvasinių pašaukimų išmėdinti ir ugdymui šventosios Teresės Kūdikėlio Jėzaus globoje. Per aštuoniolika veikslos metų atnešė gražiausių vaisių. Sąjūdis apėmė visas keturiolika Keralos vyskupijų apjungdamas 260 000 narių, kurių pastangomis ir parama Katalikų Bažnyčia susilaukė virš 7 000 naujų pašaukimų į kunigus ir vienuolius.

— Vašingtonas: JAV-bių katalikų kunigų seminarijose trys šimtai penkiolika Pietų Amerikos seminarijų iš Brazilijos, Kubos, Kolumbijos ir Ekuadoro rengiasi kunigystės pašaukimui dirbti savo tėvynėse. Be to, netoli Las Vegas Naujoje Meksikoje Amerikos vyskupas išlaiko Montezuma kun. seminariją, kurioje kunigystę rengiasi 400 Meksikos seminarijų.

— Vengrija: Vos 6 km. nuo Vengrijos sienos Austrijoje prieš dešimt metų buvo įkurta seserų cistersiečių griežto, kontempliatyvaus ir uždaro gyvenimo vienuolyno Marienkron. Nesenai čia amžinus įžadus padarė sesuo Benedikta, kuriai tik po ilgų vargų pavyko gauti leidimą išvykti iš Vengrijos. Kaip žinoma, Vengrijoje beliko tik du seserų vienuolynai — Budapešte ir Debrecinė, kuriuose suskoncentruota visų likviduotų vienuolių seserys, bet ten nebeliko nei vieno uždaro, kontempliatyvaus gyvenimo vienuolyno.

Budistai ir katalikai Vietname

Budistų demonstracijos ir jų keliamos riaušės kelia klausimą, kokiuo stiprumu yra ta grupė ir ar ji galėtų viena pati kraštą valdyti. Stiprumą lemia skaičius, drausmė ir agresyvumas. Iš 15 milijonų Pietų Vietnamo gyventojų kovingoji budistų grupė teturi 1 milijoną žmonių, kurie priklauso jungtinei budistų bažnyčiai, t. y. religinei organizacijai. Taj organizacijai vadovauja vienuoliai, ir jie kaip tik ir yra agresyviai nusistatę politikos atžvilgiu. Jie sako, kad jų įsakymų klauso dar 3 milijonai vietnamiečių, „afilijuotų“ budistų, kurie tačiau laikosi pasyviai pastarojo meto įvykių atžvilgiu.

Kraštutiniai kovingų budistų priešinkai yra vietnamiečiai katalikai, kurių skaičius siekia apie 2 milijonus. Tarp tų dviejų kraštutinių polių yra kitos religinės grupės, pav., Cao Dai budistų atskala (apie 2½ mil.), kuri nepripažįsta karingųjų vienuolių; antra budistų atskala yra Hoa Hoa — apie 2 milijonus — ir per ½ mil. kalniečių pagonių, kurie garbina saulės, žemės, vandens dvasias, ir didžiausia skaičium grupė — apie 4 milijonus — kaimiečių, kurie garbina tik savo sentėvius, savo sentėvių dvasias.

Kovojantieji budistų vienuoliai rodo didesne politines ambicijas. Politiniai sumetimais jie nekreipia dėmesio į budizmo doktriną pagrindą — į smurto ir prievartos aktų draudimą. Jie aiškina, kad antivyriausybinių demonstracijų rengimas ir kariuomenėi prieš šinimasis neprieštarauja jų religijai. Paprastai jaunesni vienuoliai organizuoja priešvyriausybines demonstracijas bei riaušes, veda minias su antivyriausybinais šūkais, mėto į kariuomenę akmenimis. Norėdami minias laikyti savo kontrolėje, jie ima savo skautus, kurie eina policijos ir šturmo dalinių pareigas.

Karingųjų vienuolių priskykyje atsistojo Thich Tri Quang; jis pareikalavo visuotinių rinkimų ateinančią rudenį ir dabartinės vyriausybės pasitraukimo. Jis oficialiai pareiškė nenorįs, kad J.A.V. ka-

riuomenės daliniai išeitū iš Pietinio Vietnamo, bet politiniai stebėtojai mano, kad parlamentu susirinkus jų pirmuoju aktuoliu klausimu būtų iškeltas amerikiečių karioumenės buvimas Vietname. Priešus prie to klausimo balsavimo, pusę parlamento balsuotojų balsuotų už ir pusę — prieš, o to kaip tik ir noris tas ambicingas vienuolis. Jis nori, kad amerikiečiai savo iniciatyva išeitū iš Vietnamo, o ne vietnamiečių vertimai, varomi, nes šiuo atveju būtų pakenkta Quango ir jo kovingų vienuolių propagandai.

Skirtingą poziciją užima katalikų „politines akcijos“ vadovas, kunigas Hoang Quynh. Jis yra 1954 metų pabėgėlis iš Šiaurės Vietnamo su 700 000 katalikų grupe, kai ten išgalėjo komunistai. Jis sako, kad iš 15 mil. pietų vietnamiečių Saigono vyriausybės visai teklauso 4 - 5 mil., o kiti teklauso dienos metu, nes sutemus jie yra vietkongistų (komunistų partizanų) valdomi; naktį

Krikščionybė - propaganda Lenkijai

Dievo Kūno šventės procesijoje Varšuvoje dalyvavo didžiulė, kelių dešimtūkstančių tikinčiųjų minia. Kardinolas Vyšinskis kalbėdamas ta proga, palietė taip pat ir lenkų komunistų spaudos kaltinimus, jog Bažnyčia kelianti nesantaiką tautoje ir krikščionybės Jubilėjaus šventimui suteikti priešsocialistinių, politinių charakterį. Kardinolas į tai atsakė: „Mūsų krikščionybės Jubilėjus minėjimų tikslas yra malda ir padėkos pareiškimas Viešpačiui! Šios iškilmės neskelbia pyktį, bet taiką ir krikščionių tautos vienybę. Mes trokštame Jubilėjaus proga tik karštai ir nuoširdžiai pasimelsti Dievui, dėkodami už lenkų tautos ištikimybę Kristui ir Jo Kryžiui, Bažnyčiai ir jos ganytojams...“

Liesdamas Lenkijos vyskupų politinį nusistatymą, kuris kaltinamas priešingumu valstybės interesams, kardinolas pabrėžė:

„Tik mūsų atsišaukimų dėka visame pasaulyje dabar meldžiamasi už lenkų tautos krikščionybės Jubilijų. Manau, kad tai yra geriausia ir nuostabiausia propaganda, kuri pasiekė to, kad mūsų tėvynės vardas dabar skamba visame pasaulyje su pagarba tik jos krikščionybės dėka...“

Baigdamas savo žodį kardinolas Vyšinskis pareiškė savo gilų dėkingumą ir atsidavimą Šventajam Tėvui ir paskelbė tikintiesiems, kad šio mėnesio 21 - 26 dienomis Varšuvoje įvyks tolimesnės iškilmės Lenkijos krikščionybės Jubilėjui paminėti, kuriose dalyvaus visi Lenkijos vyskupai.

Printed by Polpress Pty. Ltd. 23 Clifton str., Richmond, Vic. Published by Mr. V. Čižauskas, as President of Lithuanian Catholic Federal Committee, 14 Eglington str., Moonee Ponds, Vic.

Maskvos agentai

Iš komunistinių kraštų kai kurie atvykusieji, išskyrus Jugoslaviją, labai slėpdami vieną nuo kito pradėjo lankyti Vatikaną su „labai svarbia ir slapta misija“. Istorija buvo tokia. Vienus iš jų rusai pašaukė į Maskvą, pas kitus atvyko specialūs pasiuntiniai ir kiekvienam iš jų kalbėjo, kad tik ji ir nieko kito pasaulyje Maskva nepasirinko tokia svarbia istorinei misijai — nuvykus į Romą patirti, ar Vatikanas yra pasiryžęs derėtis su Maskva.

Ne v’sį kalbinamieji, bet kai kurie tai apgaulėi patikėjo. O Maskvos tikslas buvo Vatikane ir Susirinkimo dalyvių tarpe paskleisti dūmą, kad apmulkintų Susirinkimo dalyvius. Maskvai buvo pavykę panašiai nuteikti kelis kardinolus. Maskva tik padarė klaidą, kad tokių „specialių įgaliotinių“ angažavo per daug. Po vieno kito iš jų atslankymo vis su ta patčia „slapta ypatinga misija“ Vatikano sferos tuoj suprato, kad tai apgaulė. Tačiau Susirinkimo dalyvių tarpe tie suklaidinti „specialūs patikėtiniai“ ir keli hierarchai iš laisvos Europos nuotalkas laikinai sudrumstė. Tai galima suprasti iš pirmos dienos Susirinkimo generalinės suėigos (Congregatio Generalis) darbo eigos.

Pareiškimas žmonijai

Pirmąją darbo dieną — spalio 12-tą pirmuoju svarstomuoju dalyku buvo Susirinkimo pareiškimas žmonijai. Jo tekstą buvome gavę šiek tiek iš anksto. Kas tą tekstą surašė, nežinau. Pasirodė, kad ne man vienam jis atrodė neįspūdingas ir nepakankamas. Tarp kod kita iš visų mūsų laiko negerovių paminėtos buvo tik medžiaginės skurdas ir socialinis neteisingumas. Raštu paprasiau žodžio prie

sveikinimo projekto. Tačiau žodžio prašysiu atsirado ir daugiau. Trys kardinolai ir keli vyskupai prieš mane kalbėjo tą patį, ką ir aš buvau pasirašęs kalbėti, kad nėra paminėta pavertgijė ir persekiojama Bažnyčios dalis vad. Tylos Bažnyčia. Mano eilei atėjus, pareiškiau, kad ir aš turis pasakyti tą patį, ką jau pasakė trys kardinolai ir kiti; taigi tu pačių minčių nekartosiu. Kalbant patiems pirmiesiems, pastebėjau vieną prie kito bėgiojančius vengrų vyskupus.

Prašė ir gavo kalbėti vienas Lenkijos, kitas Vengrijos, trečias Čekoslavakijos hierarchų. Jie visi trys tiesiog maldaavo neminti Tylos Bažnyčios, nes komunistai to žodžio nenkenčia, o tuose kraštuose pastaruoju laiku daug kas keičiasi į gėrą, esą naujų ženklių pagerėjimui. Tad išmintinga esą šiuo metu neišerzinti ir neapsunkinti pastangų ir gerų vilčių. Šį kartą ir paskui viso Susirinkimo eigoje iš komunistinių kraštų griežtai išsiskyrė Jugoslavijos vyskupai. Jie griežtai ir atvrai kalbėjo prieš komunizmą ir ragino komunistais nepasitiktėti. Kaip pradžioje pasireiškė pritarimas pirmiesiems kalbėjusiems už pataisą sveikinimo tekste, taip po šių paskutinių atsiliepimų vyskupai sumišo, pasireiškė pastebimas nerimas, kalbėjimasis. Buvo paskaibta trumpa pertrauka. Po pertraukos abu pasiūlymai buvo balsuoti atsisostojimu. Aiški dauguma buvo už siūlymą iš anapus geležinės uždango. Nors dalyvaujančius saistė paslaptis, bet sekanti rytą laikrašciai plačiai aprašė šį įvyki. Kai kurie vietoj čeko vyskupo paminėjo mano pavardę ir tautybę. Ar tai buvo klaida, ar kieno bloga valia, nežinau. Ir aš, ir ministras p. S. Lozoraitis parašėme tiems laikraščiams atitaisymą. Kai kurie, nesu tikras ar visi, atitaisymą paskelbė. Galėčiau sakyti, kad

nuo šio įvykio kai kurios spaudos sferos pradėjo vadinti vyskupos konservatorių ir liberalų vardais. Nuo dabar visi, kurie kada kalbės prieš komunizmą, ne tik prieš pakeitimus, kai kurių laikraščių bus vadinami konservatoriais.

Sis pirmos dienos įvykis bazilikoje nepasibaigė. Apie tai buvo daug kalbėta vyskupo tarpe privačiai ir būreliuose. Prašysieji tylos ir jų šalininkai toliau varė savo akciją. Tai sužadino susidomėjimą ne tik anais trimis kalbėjusiais, o sukėlė daug klausimų; kodėl iš Lenkijos, Čekoslavakijos, Vengrijos atvyko ne visi vyskupai; kodėl kitiems nebuvo leista, o šitiems leista vykti. Visi pastebėjo, kad Jugoslavijos vyskupai nebijo susitikti ir pasikalbėti su kitaš vyskupais, o anie vengia, kai kurie užkalbinti tiesiog pabėga. Toliau dar paaiškėjo, kad Čekoslavakijos ir Vengrijos vyskupai buvo griežtoje kelių pasauliečių priežiūroje. Tie pasauliečiai kartu su jais gyveno, juos palydėdavo iki šv. Petro bazilikos aikštės ir grįžtančius ten pasitikdavo, net jie nepalikdavę vyskupu vienų palagyti. Šiuo atžvilgiu buvo laisvesni net mūsų lietuviai kunigai, nors jie turėjo savo angelus sargus ir jų labai pailsė. Ne daug laiko praėjo, ir visi vyskupai įsitikino, kad be reikalo parodė dėmesio anų vyskupų pirmos dienos žodžiui. Palaukęs tinkamos progos, parašiau ta tema ilgesnį raštą atitinkamai instancijai, išsireikšdamas, kad nuo to momento, kai buvo suabejota viešai pareikti užuojautą persekiojamiems tikintiesiems, mus sėdincius bazilikoje anie gali vadinti tylos Bažnyčia.

Vėliau šios nuotalkos visiškai pasikeitė ir pavertgijė, persekiojama Bažnyčios dalis, stulaukė daug kartų ypatinge žodžio.

Visuotinis Bažnyčios Susirinkimas

Vysk. V. Brizgys

Aprašymo ištrauka paimta iš „Laivas“ Red.

Svečiai iš Lietuvos

Iš anksto žinojome, kad iš Lietuvos neatvyks nė vienas vyskupas, o atvyks keletas kunigų. Kan. J. Stankevičius buvo Vatikano kvietas, o kiti be Vatikano kvietimo. Mūsų Villa Lituania, apgyvendinus vyskopus, turėjo dar keletą mažesnių kambarių laisvų. Juos rezervavome kunigams iš Lietuvos, nors nežinojome, ar jie norės pas mus gyventi.

Nuskradū į Romą keliomis dienomis prieš Susirinkimo pradžią. Tą pat dieną pavakare buvau pašauktas atvykti į Vatikaną. Maņes teiravosi, ar žinau, kad žada atvykti keli kunigai iš Lietuvos. Taip pat pasiteiravo, ar juos pažįstu ir kaip mes lietuviai su jais elgsimės. Atsakiau, kad tai žinome, kad juos visus asmenkai pažįstu ir kad Kolegijos vadovybė yra rezervavusi jiems vietos mūsų Lituania viloje. Pasakiau, kad aš ir visi kiti juos priimsime kaip savus kunigus. Už šį mano atsakymą man ir Kolegijos vadovybei buvo pasakyta gražus žodis. Prel. L. Tulaba jau buvo parūpinęs jiems leidimus dalyvauti Susirinkimo atidarymo iškilmėse ir nuvyko su keliais kunigais į aerodromą jų pasitikti. Ten rado jau laukiančią Maskvos atstovybės Romoje pasiuntinius ir kelis Romos miesto komunistus. Jie visi vengė mūsų kunigų, o mūsų

siškiai jų. Visį atvykusius pasveikino, ir pasivežė pas save mūsikiškius.

Atvyko kan. J. Stankevičius, Kauno ir Vilkaviškio kapitulos vikaras, su kun. R. Krikščioniū, kan. P. Bakšys, Kaišiadorių kapitulos vikaras, ir kan. C. Krivaitis, Vilniaus kapitulos vikaras. Nors buvo pasijuštos dvi telegramos vyskupui P. Maželiui, raginančios jį atvykti, bet neatvyko nei jis pats, nei kitas kas iš Telšių vyskupijos. Panevėžio ir Vilniaus vyskupai administratorius buvo namų arėste, o kapitulos vikaras buvo ištremtas. Taigi nebuvo nė vieno ir iš Panevėžio vyskupijos. Po kelių dienų atskrido iš Vilniaus dar ir kun. St. Mažeika. Jis buvo apgyvendintas pas tėvus marjonus.

Iš Lenkijos, Čekijos, Slovakijos ir Vengrijos komunistų išleido tik kai kuriuos vyskopus. Daugiau, negu vyskupų, atvyko kunigų tų vyskupijų, kurių vyskupų neišleido. Jie atvyko kaip turistai, kai kurie išbuvo iki sesijos pabaigos. Jų gi vengė ir prisidabojo tų kraštų vyskupai. Jokių kliučių vykti į Romą vyskupams nedarė tik Jugoslavijos komunistų valdžia. Atvykstantį Lenkijos kardinolą Steponą Wyszynskį pasitikti atvyko Maskvos ambasadorius su palydovais. Cia pat atvykęs, Romoje gyvenąs, tremtinis arkivysk. Juozapas Gawlina buvo nustumtas į šalį ir ignoruotas tiek, kad jam neteko su kardinolu net pasisveikinti.

Hamofilijos liga, persekiojusi karalių gimines

Liga, kuri persekioja karalių dinastijas, yra vadinama hemofilija. Asmenų, sergančių šia liga, kraujas neturi krešėjimo plazmos, arba jei ir turi, tai labai menką. Net ir paprastas kasdieninis įsidrėskimas tokiems asmenims sukelia kraujavimą, kuris labai sunkiai sustabdomas.

Kodėl šia liga pavadinomė persekiojančia karalių gimines? Argi tik karališkos giminės asmenys serga šia liga? Hemofilija yra sergančių ir "praprastų mirtingųjų". Tik niekas nevedė jų paveldėjimo statistikos. Gi karalių giminytės ryšiai yra sekami ir registrujami. Iš to ir žinome, kad veik visos Europos sostai buvo giminingi. Todėl ir ši liga, kuri yra paveldima, išėjusi iš Anglijos sosto, ėjo iš vienos valstybės sosto į kitą.

Hemofilija išsukia paveldimas defektus X chromozonams, ar tai tėvo sėjoje ar motinos kiaušinėlyje. Atrodo, kad moteriškos lyties asmenys yra tik šios ligos nešėjai, o vyrai ir serga ja.

1853 metais, balandžio 7 d. Anglijos karalienė Viktorija, panaudojusi chloroformą beskausmio gimdymo anestetizacijai, pagimdė aštuntąjį kūdikį. Jis buvo pakrikštytas Leopoldo vardu. Tačiau jo krikštynos, dėl kūdikio menkos sveikatos, buvo vis atidėliojamos. Leopoldas sirgo hemofilija. Gana dažnai, nors ir mažiausio įsidrėskimo, karaliai jau ir suaugus, kraujavimas buvo sunkiai sustabdomas.

Leopoldas, būdamas 29 metų, vedė Vokietijos princesę Elena. Elena pagimdė Alisą, kuri paveldėjo tėvo ligą. Leopoldas turėjo ir sūnų, kuris tačiau nepaveldėjęs tėvo ligos. Leopoldas mirė, turėdamas tik 31 metų mažiau. Mirė hemofilija.

Iš devynių karalienės Viktorijos vaikų, dvi dukterys buvo paveldėjusios šios ligos nešėja. Spėjama, kad ir dabar viena dukterė būtų tos ligos nešėja. Iš keturių jos sūnų, tik vienas Leopoldas sirgęs ta liga ir perdavęs ją savo dukrai Alisai, kuri paveldėjimo keliu perdavusi nelaimę toliau.

Karalienės Viktorijos dukterė Alisa, Leopoldo sesuo, ištekėjo už Liudviko IV-jo, tuo laiku hesų didžiojo kunigaikščio. Ji turėjo 7 vaikus. Iš jų trys dukterys buvusios tos ligos nešėjos ir vienas sūnus sirgęs ta liga.

POVILAS ŽIČKUS
Viktorijos jauniausioji dukterė Beatricė ištekėjo už princą Henriką von Battenberg. Ji turėjo keturis vaikus. Iš keturių — du berniukai sirgo hemofilija, o mergaitė buvo tos ligos nešėja. Beatricė su vyru ir vaikais persikėlė gyventi į Angliją. O Pirmojo pasaulinio karo metu jie ir savo pavardę pakeitė iš Battenberg į Mountbatten. Dabartinis Anglijos lordas Mountbatten yra Battenbergas.

Beatricės dukterė Viktorija Eugenija ištekėjo už Ispanų karaliaus Alfonso XIII-jo. Jų vaikai sirgo šio liga ir ją nešė toliau.

Viena karalienės Viktorijos dukterė ištekėjo už Vokietijos kunigaikščio, vėliau tapusio karaliumi Friedrichu III-ju. Kai kurie jų vaikai mirė maži. Spėjama, kad hemofilija.

Karalienės Viktorijos anukė, Alisos vyresnioji dukterė, ištekėjo už savo pusbrolio Prūsijos princą Henriko. Ji turėjo tris sūnus. Du iš jų sirgo hemofilija. O jos dukterė ištekėjo už Rusijos princą, vėliau tapusio caru, Nikolajaus II-jo. Ištekėdama ji pasivadino Aleksandro vardu. Šiomis vedybomis liga buvo atnešta ir į Romanovų dinastiją. Carienė Aleksandra turėjo 4 dukteris ir sūnų. Ar dukterys buvo tos ligos nešėjos — nežinoma. Bet sūnus Aleksiejus sirgo hemofilija. Jį gydė gydytojai iš viso pasaulio, kol pagaliau atėjo Rasputinas. Rasputinas lavo tiek gudrus, kad, sustabdęs karališkos kraujavimą, pasakė: "Karalaitis gyvens tol, kol aš čia gyvensiu." Caraitis su tėvais buvo nužudytas bolševiku 1918 metais Ekaterinburge.

Karalienė Viktorija buvo paveldėjusi šios ligos nešėja iš savo tėvo, bet ji pati to nežinojo. Kai vienas jos anūkių mirė ta liga, ji savo dienoraštį išrašė: "Mūsų šeima yra persekiojama baisiausios ligos, kokią aš žinau." O jos anukė, Ispanijos karalienė Eugenija buvo įsitikinusi, kad ši liga yra paveldėta jų iš vokiškos kilmės prosenelių. Ji visai nežinojo, kad jos motina, močiutė ir tetos buvo tos ligos nešėjos.

Ne visi hemofiliko tėvo vaikai berniukai paveldi šią ligą. Jei gū vietoje X chromosomos jie gauna Y chromosomą, tada ligos nepaveldi. Bet visos jo dukterys yra tos ligos nešėjos, nors jos pačios ta liga ir neserga.
Hemofilijos liga buvo žinoma gerokai dar prieš karališkos Leopoldo gimimą. Ją surado John Conrad Otto, Philadelphia daktaras. Jo atradimą patvirtino John Hay iš Reading, Mass. O 1820 metais, tai patvirtino ir medicinos profesorius Christian Friedrich Nasse Bonnos universitete, Vokietijoje.
Victor A. McKusick yra išvedęs visą karališkos giminės tos ligos paveldėjimo lentelę, ją parodojamas ir vaizdžioje diagramoje.

Lietuviai pasaulyje
Gegužės 22 dieną kunigystės 25 m. proga lavo pagerbtas kunigas Adalbertas Zanavičius, New Haven lietuvių parapijos klebonas ir kunigas Jonas Matulis šv. Trejybės lietuvių parapijos klebonas Hartforde, Conn. Birželio mėnesį sidabrinį kunigystės jubiliejų švenčia kun. Mykolas Kundrotas, Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos klebonas Detroito.
Gegužės 29 dieną Maphet' lietuvių parapijos klebonas prel. Jonas Balkūnas, gražiausioje New Yorko lietuvių bažnyčioje, iškilmingomis Mišiomis paminėjo savo kunigystės 40 metų jubiliejų. Iškilminga akademija su vaišėmis šio jubiliejaus proga surengta birželio 12 dieną, kuomet čia lankėsi vysk. dr. Pranas Brazys.

Šv. Antano lietuvių pranciškonų gimnazija Kennebunkpore, Maine, š. m. birželio 5 d., šilmingai minėjo savo gyvavimo dešimties metų sukaktį. Ta proga iš Čikagos čia atvyko vyskupas Vincentas Brizgys, kuris aukojų pontifikalines šv. Mišias ir pasakė šventei pritaikintą pamokslą. Po pamaldų gražioje saleje įvyko dešimtmėčio minėjimas ir abiturientų išleistuvės. Apžvelgus lietuvių gimnazijos veiklą per dešimt metų ir pasiektus gražius laimėjimus lietuvių švietimo, septyniat aliūrinę laidai, kurią sudarė dešimt baigusiųjų, diplomus įteikė vyskupas Brizgys, palinkėdamas sėkmės tolimesniai gyvenimo kelyje. Graži meninė programa, kurią išplėdė patys gimnazijos mokiniai, ir jaučios vaišės paliko gražiausių išplūdžių gausiai susirinkusiems moksleivių tėvams ir tėvų pranciškonų geradariams.

Australijoje
— Australijos užsienio reikalų ministeris Hasluck aiškino, kad sprendimas paskirti ambasadorių į Formozą įvyko dėl to, kad Australijos interesai Taipeje yra gerokai išaugę. Kada buvo paklaustas dėl komunistinės Kinijos laikysenos tuo reikalu, jis pasakė, kad komunistai to paskyrimo nepakės, kaip pragaro — jeigu į tai ir atkreiptų dėmesį. Bet iki šiol, anot jo, jie nereagavo.
— Keliasdešimt vietos rašytojų, mokslininkų ir kt. pasisakė prieš pašauktųjų karių siuntimą į Vietnamą. Brisbanės anglikonų arkivyskupas dr. Strong anglikonų sinode pareiškė, kad Vietnam Australija turi išpildyti savo išpareigojimus, kol bus galima susitarti su komunistais. Jis nurodė, kad Australijos žmonės turi remti savo armiją kariuomenę Vietnamo, nes ji kovoja Australijos gynyboje.

Parlamento Rūmus Canberroje netikėtai užplūdo saugumo daliniai. Prieš savaitę birželio 18 - 19 d. kariai užėmė rūmuose svarbiausius punktus. Australų žvalgybos organizacijai buvo pavestas saugumas įvykstančiai čia Seato ir Anzus konferencijoms. Taip 70 karių pilnoje aprangoje kontroliuoja rūmus, vizitorijų asmens dokumentus. Į konferenciją atvyksta atstovai iš Britanijos, JAV, N. Zelandijos, Filipinų, Tailando, Pakistano ir Prancūzijos.

SYDNEY
Birželio mėn. 15 d. eismo nelaimėje žuvo Karolis Vinciušas 57 metų amžiaus.
p. M. Gedminienės sveikata sušlubavo — guli Auburno distrikto ligoninėje.
Birželio mėn 11 d. suruoštos buvo išleistuvių jaunimui išvykstaničiam į Kongresą — U. S. A. Kaikurie org. atstovai įteikė pinigines dovanas Jaunimo Kom. Pirmininkui. Pasakyta nemaža kalbų ir padaryta daug foto nuotraukų.
Šiais metais būta nemažai šauninių Antaninų, bet Petrinės tur būt viską viršys? ...

TOBULI CARL ZEISS AKINIAI
Wear Glasses from W. Zeiss Optician
The Optical Specialist
57 SWANSTON ST. CHAMPION HOUSE 2nd FLOOR MELBOURNE, VI
TEL. 63-2186
VOKIEČIŲ DIPLOM. OPTIKAS

BALTIC STORES LTD.
421, HACKNEY RD., LONDON, E. 2., ENGLAND.
Seniausioje šioje srityje lietuviška firma. Garantuojas ir gavėjo parašu patvirtintas pristatymas per 3 - 4 savaites. Visos siuntos registruotos ir apdraustos. Atstovai Australijoje: K. Stankūnas, 5 Markwell st., Bowen Hills, Qld.; ir St. Reičiū-

gū, 58 Wehl str. Nth., Mount Gambier, S. A. Mūsų siuntinius galima užsakyti per: COSMOS Trading Co., 2 Schofield str., Essendon, Vic. Tel 379-2325 ir per visus skyrius visose valstijose.

LAISKAS BE SENSACIJOS

Sensacija buvo paverstų sovietų rašytojų straipsniai, pakliuvę Vakarų spaudoje. Sensacijos nepadarė iš laiško dviejų Masovos dvasininkų, nors tas laiškas pakliuvo taip pat į Vakarus ir nors iš esmės nemažiau sensacingas kaip anie rašytojų raštai. Jis apeitas beveik tylom gal dėl to, kad jame kalbama apie religiją — apie stačiatikių (ortodoksų) bažnyčios varžymus Sovietų Sąjungoje.

Du Maskvos stačiatikių kunigai, N. I. Ešliman ir G. P. Jakunin, 1965 gruodžio 15 parašė laišką — deklaraciją N. V. Podgornio, Sovietų Sąjungos aukščiausio sovietu prezidento pirmininkui (prezidentui). Laiško deklaracijos antras egzempliorius buvo įteiktas vyriausiam valstybės gynėjui R. A. Rudenko. Nuorašas pasiekė ir Vakarus ir buvo tarybos tarptautinės komisijos biuleteny, š. m. gegužės 15 - 31 (International Affairs Commission of the National Council of Churches, 475 Riverside Drive New York, N. Y.)
Du Maskvos dvasininkai savo laiške reiškė protestą " prieš rusų ortodoksų bažnyčios reikalą prie USSR vyriausybės sudarytos tarybos vadų ir atstovų neteisėtus veiksmus". Laiškas nurodo Sovietų konstitucijos ir vyriausybės paskelbtus įstatymus; aiškina, ką tie įstatymai sakė dėl bažnyčios padėties, o paskui nurodo, kad tuos įstatymus laužo bažny-

čios reikalams sudaryta prie vyriausybės taryba. Iš sugretinimo, ką skelbia sovietiniai įstatymai ir kaip juos laužo vyriausybės taryba, matyti ortodoksų bažnyčios padėtis, sovietų valdžios siekimai ir metodai santykiuose tarp valdžios ir bažnyčios.
Įstatymai ir įstaigos religiniams reikalams
"Gera žinoma — rašo Masovos dvasininkai, — kad 1918 sausio 23 Sovietų vyriausybė paskelbė dekretą "Dėl atskirimo bažnyčios nuo valstybės, mokyklų nuo bažnyčios", kuriame pripažįstamas ortodoksų bažnyčios nepriklausomas buvimas mūsų krašte. Taip pat gerai žinoma, kad USSR konstitucijos 124 straipsnis pripažįsta visiem Sovietų Sąjungos piliečiams teisę praktikuoti religiją. Šalia šių pagrindinių teisiųjų dokumentų, tvarkančių santykius tarp Sovietų valstybės ir bažnyčios, veikia mūsų šalyje lig šios dienos 1929 balandžio 18 potvarkis, paskelbtas visos Rusijos centrinio vykdomojo komiteto ir liaudies komisarijų tarybos "Dėl religinių draugijų". Kontroluoti, kaip vykdomi įstatymai, tvarkantieji santykius tarp valstybės ir bažnyčios, ir tarpininkauti tarp bažnyčios ir valstybės civiliniai reikalais, Sovietų vyriausybė įsteigė departamentą — tarybą Rusijos ortodoksų bažnyčios reikalams".

Toki įstatymai ir tokia jiem vykdyti taryba.

Taryba laužo įstatymus
Laiške toliau rašoma: "Tačiau 1957 - 1964 metų laikotarpy, spaudžiant asmeniškai pačiam Chruščiovui, kuris leidosi į "subjektyvizmą ir administratyvizmą vadovybėje", kuris pagaliau buvo pasmerkta USSR komunistų partijos, Sovietų vyriausybės ir visos sovietinės bendruomenės, taryba (ortodoksų bažnyčios reikalams) radikaliai pakeitė savo funkcijas: iš oficialaus tarpininkaujantčio organo virto neoficialiai ir neteisėtai kontroliuojančiu organu Maskvos patriarhatui.

Tarybos pareigūnų kišimasis į dvasininkų skyrimą ir perkėlimą yra flagrantinis registracijos principo iškreipimas, tapęs skandalin-gu "Potvarkio apie bažnyčios ir valstybės perskyrimą", USSR konstitucijos 124 straipsnio ir potvarkio "Dėl religinių draugijų" pažeidimu.

Dar daugiau: tarybos vadų ir atstovų kišimasis į dvasininkų skyrimą ar perkėlimą yra flagrantinis socialistinio teisingumo principo pažeidimas, nes tas kišimasis yra vykdomas neoficialiu žodiniu įsakymu".

Afrikos armijos - politinis instrumentas
Afrikos valstybių armijos virto paskutine skėstančiųjų vilties "lenta" ir paskutine grabo vinimi to kontinento demokratijai.
Ugandos prezidento Obote kariuomenė sulaužė Bugandos kilties karaliaus secesiją, bet užuot grįžus į kareivines parodė drausmės stoką ir kerštingumą. Kaip Kongo "force publique" kareiviai 1960 metais atakavo beginklius civilius, daužė žurnalistus ir net

savo policininkus, taip maždaug pasireiškė ir Ugandos armija. Šiuo metu prezidentui Obotei kelia nerimą galimybė, kad pulk. Amine, vadovaujans 6 000 vyrų armijai, ištreniruotai britų ir izraelitų kareivinių, galės nueiti kitų pulkininkų pavyzdžiu ir pagrobti savo krašto valdžią ir savo kariškas rankas...

Kongė generolas Joseph Mobutu atrodo tapęs absoliutiniu savo krašto valdovu po to, kai pakore keturis žymius politikus, karinio režimo priešus. Praėjusiu ruđenį gen. J. Mobutu parodė pavazydį, kaip daryti pučą prieš parlamentarinis režimus kituose Afrikos kraštuose. Ghanos prezidentas Nkrumah buvo š. m. vasario 24 d. savo kariuomenės ar policijos nuverstas, kaip valdžios ir valstybinis turų piktnaudotojas. Gen. Aguiui Ironsi padarė perversmą Nigerijoje ir stengiasi ją konsoliduoti tuo rodydamas kitoms Afrikos valstybėms pavyzdį, kad kariuomenė gali būti efektyvi ne tik jėgos, bet ir pažangos instrumentas.

Pasirodo, kad ir mažos armijos nemažose kraštuose nesudaro varžto jų ambicijoms. Kenijos prezidentas Kenyatta apgalvotai sumažino savo 5 000 armijos vaid

menį, padidindamas policijos jėgą iki 12 000, o į policiją priėmė greta negrų britiškų ir indišku elementu. Kaip Etiopijai taip ir Kenijai rimčiausią karinę problemą sudaro kaimyninės Somalijos šifto genties sąjūdis už Somaliją. Daug šifų gyvena Etiopijos ir Kenijos teritorijose ir jie visi norėtų įsijungti į Somaliją. Šifai yra karingi, ir juos remia Somalijos vyriausybė. Somalijos konstitucija ir vyriausybė laiko savo šventą pareigą greit suorganizuoti stiprią armiją, kurią ginkluoja Sovietų Sąjunga. Tai armijai numatomas "šventas" uždavinys — didelius Etiopijos ir Kenijos plotus, šifų gyvenamus, prijungti prie Somalijos.

Etiopija turi, palyginti, stiprią, gerai išlavintą ir gerai ginkluotą 35 000 karių armiją, kuri sudaro stipriausią imperatoriaus Haile Selassie atramą. Armijos didumas aiškina pavojum iš Somalijos pusės, kuri neslepia savo pretenzijų į šifų apgyventą Etiopijos teritorijos dalį, bet Etiopijos armija 1960 m. gruodžio mėn. imperatoriui išvykus į užsienį, buvo sukėlus dalinį, nevieningą maištą ir neadug trėturko iki Haile Selassie nuvertimo. Nėra garantijos, kad Etiopijos armija nepašeks Nigerijos pavyzdžiu... J. Gs.

Popiežiaus dekretas
Popiežius Paulius VI-sis š. m. birželio 17 dienos "L'Osservatore Romano" dienraštyje paskelbė naują raštą — Motu proprio — "De Episcoporum muneribus", kuriame nustato įvairias normas vyskupams laikytis teikiant įvairias dispensas nuo bažnytinių įstatymų. Pagal Visuotinio Bažnyčios Susirinkimo dekretą "Christus Dominus", kuris nagrinėja vyskupų pareigas ir pagal Susirinkimo dogmatinę Konstituciją "Apie Bažnyčią", visi vyskapai turi teisę dispensuoti savo tikinčiuosius nuo bendrų bažnytinių įstatymų, įvairiais atvejais, kurie čia naujajame rašte išskaičiuojami.

Motu proprio "De Episcoporum muneribus" išskaičiuoja taip pat išimtis, kuriomis vyskapai negali patys duoti dispensus dvidešimčiai atvejų. Tai yra rezervuota šventajam Tėviui. Kol bus paskelbtas naujai pataisytas bažnytinis teisės Kodeksas, dabartyje galioja šio rašto normų nuostatai. Jie liečia daugiausia kunigų ir vienuolių gyvenimą ir įvairius moterystės sakramento klausimus. Popiežiaus raštas pabaigoje skelbia, kad vietos vyskupų teisės ir galios, nustatytos Bažnyčios Susirinkimo dekretu "Christus Dominus", juridiniai išgalioja š. m. rugpjūčio 15 dieną švenč. Marijos Dangun Ėmimo šventėje.

TELSIŲ VYSKUPŲ MAZELIO MIRTIES ATMINIMAS
Telsių vyskupijos kunigai gyvenantys Čikagoje, birželio 7 dieną surengė gedulingas pamaldas Telsiuose gegužės 21 dieną mirusio vyskupo Petro Mazelio atminimui pagerbti. Gausiai dalyvaujant tikintiesiems, šv. Mišias aukojų vyskupas Vincentas Brizgys, kuriam dijakonu asistavo kun. Feliksas Gureckas, subdiakonu kun. Andrius Baltinis ir apeigū tvarkytoju — kun. Petras Patlaba. Turininga žodį apie vysk. Mazelį veikalą okupuotoje Lietuvoje pasakė kun. Stasys Šan-taras.

Aktualėja Pabalčio klausimas
Vyr. Lietuvos išlaisvinimo Komiteto leidžiamasis ELTOS biuletenis anglų kalba birželio mėn. lidoje atkreipia dėmesį į eilę reiškinjų, pastaruoju metu ryškiausių, negu paprastai išskėlusių viešumon Lietuvos klausimą.
Pirmiausia čia aptariama Rumunijos komunistų vado išsitarimas prieš Sovietų teritorinius pasisavinimus. New York Times redaktorius tą išsitarimą nori matyti taikomą ir Lietuvos, Latvijos bei Estijos atvejams.
Antra, iškeliamas spaudoje sovietinės "parlamentarų" delegacijos nesėkmė Australijoje ir jos pirm. J. Paleckio "asmenybės išryškinimas", ir keliama mintis, kad turėtų būti ginčijama Sovietų Sąjungos teisė dalyvauti Parlamentarinėje Sąjungoje. Pasauline spauda ypatingai atkreipė dėmesį į žurnalisto Kristofer Emmet pasakalbėjimą per New Yorko "Laisvės žiburio" radiją, kur jis pareiškė, kad JAV vyriausybė Baltijos klausimu turėtų daryti daugiau, negu tik nepripažinti jos įjungimo į Sov. Sąjungą, ir kad neteisėtą Sov. S-gos užgrobigumą likvidavimas yra Amerikos pareiga...

Miegokite šiltai!
● Kontinentalinio stiliaus pūkinės kaldros, užvalkalai, pagalvės ir miegojimui maišai. ● Parūpiname įvairių rūšių pūkus. ● Importuoti impilai (Damasoko) bei aptraukimui medžiagos. ● Mes atnaujinsime ir išvalysime jūsų turimas kaldras bei jų apvalkalus. ● Teiraukitės raštu arba apžiūrėkite asmeniškai mūsų turimas medžiagas. Pirkite tiesiai iš gamintojų.

KIMPTONS FEATHER MILLS PTY. LTD.
5 BUDD ST., COLLINGWOOD, VIC. Phone 41 5073
Priešais Techn. College. Atidaryta šeštadieniais 8-12 val.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNE

Mirė Antanas Palubinskas, 67 m. amžiaus, širdies liga. Palaikytas Springvale kapinėse birželio 24 d. Liko trys sūnūs — Vytautas, Kestutis ir Algirdas, o taip pat našlė žmona Leokadija. Vėlonis klimo panevėžiškis ir gyvena Kilsytė.

Pakrikščyta Rūta, Ona Kasperaitė, Vytauto ir Aldonos dukrė.

Gyvojo Rečančiaus nariai keičia rožančiaus intenciją ateinančių sekmadieni. Liepos mėnesį meldžiamės už lietuviškąją jaunimą.

Šv. Petro ir Povilo šventė ši trečiadienį (neprivaloma). Ateinančių sekmadieni meldžiamės už popiežių kaip šv. Petro įpėdinių. Visose bažnyčiose rinkliava skiriamas popiežiui — šv. Petro grašias. Šia auką įmesti ir aukų dėžute prie bažnyčios duru.

Repeticijos ateinančių šeštadienį Lietuvių Namuose

12.30 val. pp. Tautinių šokių vyresniąjų grupei;

2 val. pp. mažųjų šokėjų;

3 val. pp. Tautinių šokių jaunesniųjų grupei.

NEWCASTLE

Sekmą pamaldos Newcastle'io ir apylinkės lietuviams bus laikomos liepos 3 d. 9.30 val ryto šv. Lauryno bažnyčioje, Brodmedove, išpažinčių bus klausoma nuo 8.45 val.

Tuoju po pamaldų Brodmedove, visi ju dalyviai vyks į Sandgate kapines pasimelsti už ten palaidotus lietuvius. Moloniai prašoma pamaldose ir k. a. p. u. šventėje dalyvauti kuokaitingiausiai.

Kun. S. Gaidelis S.J.

SPORTAS

Varpas - Paramount 41 - 48

Priešais uždengdamas mūsų žaidėjus nelengvai rungtynes laimėjo. Taškus pelnė: V. Brazdžionis 16, A. Milvydas 9, A. Ališauskas 16, A. Skimbirauskas po 6 ir V. Soha 4.

Varpas - Triestina 41 - 47

Čia varpėčiai sutiko greitą italų komanda ir nors po gražių pastangų rezultata išlyginti nepavyko. Taškai: V. Brazdžionis 13, V. Soha 10, A. Ališauskas ir S. Ziedas po 8 ir A. Milvydas 2.

Varpas - S. S. Bank 58 - 45

Priešo gynimui smarkiai sušlubavus rungtynes užtikrintai laimėtos. Taškai: V. Mačiulaitis 15, A. Ališauskas 14, V. Brazdžionis 13, V. Soha, A. Ališauskas ir A. Skimbirauskas ir R. Firinauskas po 4.

Varpas - M. L. S. 27 - 40

Mūsų žaidėjai neturėdami pakaitų turėjo pasiduoti neblogai latvių komandai. Taškai: A. Ališauskas ir V. Soha po 8, S. Ziedas 6, A. Milvydas 4 ir A. Skimbirauskas 1.

Varpas - A. M. 53 - 38

Nors žaidė tik penketukas, bet gražiai laimėta prieš be pralaimėjimų einančią stiprią italų komanda. Taškus pelnė: A. Ališauskas 24, V. Mačiulaitis 12, R. Firinauskas 10, V. Soha 4 ir S. Ziedas 3.

(va)

Nauja lietuviška pora

ARONAS STAUGAITIS IR BRONĖ BERTASIOTE SUSITUOKĖ

Birželio 25 d. lietuvių bažnyčioje, East Melbourne, susituokė Aronas Staugaitis ir Bronė Bertasiote. Jaunais baigęs odontologiją ir dirba dantų gydytoju kariuomenėje. Iš kariuomenės jis gavo moksli stipendiją ir užtai privalo kurį laiką ten atidribti. Jaunoji — mokytoja, dalyvauja Dainos Sambūrio chore. Girdėdavome jos švelnų solo balsą ir kai kuriuose lietuvių parengimuo- su.

Vertingas koncertas Adelaidėje

Šį koncertą birželio 18 d. Lietuvių Namuose suruošė ALB Moterų sekcija, pasikvietusi menininkus ir rašytojus. Koncertą pradėjo jaunas vietos konservatorijos auklėtinis A. Zamoiskis, kuri publikai su malonumu remia ir mieliai padrasina pademonstruoti kaskart stiprėjančią pažangą. Jis atliko St. Simkaus Pamylėjau vakar, K. Banaičio Plaukia antelė ir ypatingai gerai jam pavyko Non piu andai iš Figaro vestuvių. Jauną vokalistą pianinu palaidė mums gerai pažįstama jauna gabi pianistė N. Masiulytė.

miškai ir galingai padainavo, tėvynės meilės persunkta, S. Gailevičiaus Naują dainą, už kurią auditorija atsidėjojo irgi dinamiškais plojimais. A. Kačanauskas Mano rožėje jos balsas nuskaubė svajingai ir jautriai. P. Calkovskio Romanso iš širdies išličiojo meilės ir švelnumo pojūčiai. Tenka džiaugtis šios solistes sugrįžimu į sceną.

Scenos pranešėja buvo Moterų sekcijos pirmininkė Vaboliene. Turėjome porą valandų gražas meninio pasitenkinimo, o archyviniam muzėjui tikriausiai liks apčiuopama pinigine parama.

TAPYTOJO L. ZYGO PARODA

Prieš koncertui prasidedant, buvo atidaryta menininko Leono Zygo kūrinių paroda. Jo pasirodymas po ilgos pertraukos ir atnaujintas ryšys su lietuviškoju meniniu ir kultūriniu gyvenimu labai džiuginantis ir sveikintinas. Įdomu buvo matyti 20 paveikslų ir kartu malonu konstatuoti menininko padarytą žymią pažangą. Spalvų deriniai, siužetų sudėtingumas rodo, kad Leonas Zygas pasidarė tapyboje žymiai stipresnis. Žiūrovo aki viliojo Peizažas I, Peizažas II, Žiema prie Vilniaus, Adelaidėje, Mėnulio umėdės, Madona, Dangus ir Žemė ir kt. Berods, netrukus po atidarymo pusė paveikslų buvo nupirkta. Džiugu, kad lietuviai nori turėti savo menininko kūrinius.

Melbourne

E. V. S. "REMOVE" Melbourne praneša

Seštadienį, liepos 2 d., Lietuvių namuose: 1) 6 v.v. narių visuotinis susirinkimas, 2) 8 v.v. p. A. Jokubausko filmas ir perš. paveiks. iš kelionės po Europą ir J. A. V., 3) prie arbatėlės ir suneštinių dainos ir šokių muzika.

Lietuviškame subatvakaryje svečiai maloniai laukiami.

PADEKA

Reikiame nuoširdžią padėką ponui Petri Morkūnui ir jo vadovaujamam vyrų chorui už gražų reprezentavimą Melbourne lietuvių bendruomenės Baltų komiteto ruoštame tragiškųjų birželio mėn. įvykių minėjime.

Melbourne Apylinkės Valdyba

AR NESI KARTAIS SKOLINGAS UZ "TEVISKŠ AIDŲ" PRENUMERATĄ?

A DELAIDE

Skanus „Šiupinys“

Jau prie to esame pripratę, kad Adelaidės Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos malonios narės kiekvieną sekmadienį po sumos greta koplyčios esančioje salėje visus norinčius pavaišina cepelinais, kugeliu ir kitais tautiniais skanėstais, jau baigiami praprasiti ir prie jų kasmet ruošiamo meninio Šiupinio, kuris joms kiekvieną kartą išėina vis kitoks, vis su naujais prieskoniais, tačiau visada savitas ir skanus.

Birželio 4 d. Lietuvių Katalikų Centro salėje Moterų Draugijos suruoštas Šiupinys iš eilės buvo septyntas. Tačiau šis apokaliptinis skaičius apokaliptinių staigmenų neatnešė — atsilankiusių, kaip paprastai Šiupinyje, buvo labai daug ir iš jo skirstėsi, kaip paprastai, visi patenkinti. Programos pravedėjas — vyriausias Šiupinio maišytojas — akt. J. Venslovavičius nors ir buvo ginkluotas didžiuliu šaukštu ir vietoj laikrodžio vartojto gyvą gaidį, atrodo, be didesnių pastangų sumaišė patiekus „produktus“ vientisoje dviejų dalių programoje. Tiesa, pikantiškų prieskonių mėgėjai šiame Šiupinyje galėjo pasigesti Adelaidėje specifinių programų punktu, kur prieš plauką ar paplaukiui būtų paglostyta mūsų pačių maumonių, paliešti mūsų pačių vargai ir džiaugsmas, tačiau jei toks premijomis apkrutas J. Gliauda savo lietuviškai rašytuose romanuose vengia lietuviškų problemų ir net lietuvių personazų dėl to, kad savo kūriniais smarkiai pretenduoja į plačių vandenų universalumą, taigi visai natūralu, kad ir ši Šiupinio programa išėjo universali ir galima be jokiu kopliuru rodyti visose Australijos lietuvių kolonijose.

Didžiausia Šiupinio atrakcija (lietuviškai variant) buvo naujos tautinių šokių grupės debiutas. Debiutantės — Moterų Draugijos narės visai solidnai, kaip joms ir tinka, pasuko Rugelius. Gaila, kad jų kuklumas neleido išeiti busiui. V. Baltutis paskaitė J. Mikšto eilėraščius: O! kas dipai, Girtukolėlis ir Baltij. Dvigubas moterų duetas, kuri sudaro ponios B. Budrienė, T. Gasūniene, I. Jucienė ir A. Urnevičienė dviem iš-

ėjimais padainavo: Laisvės varpas. Tu prisimink, Plaukia Nenušis ir Kaip gi gražas, gražas rūtelių darželis. Kwartetas šiame sąstate pasirodo Adelaidėje jau ne pirmą kartą, tačiau savo gera balsine medžiaga ir subtilia interpretacija kiekvieną kartą salėje sukelia plojimų audrą. O tai reiškia ne tik susižavėjimą ir dėkingumą, bet ir norą kvartetą dažniau išgarsinti. Neapvilkite, L. Vanagienė padėklavo dr. S. Aliūno — Kovos mūno ir P. Cvirkos — Jieviutė pleputė, V. Baltutis savo stipriai į gyvenimo realybę atremtą feljetoną — Automobiliu, priverstą klausytojus ne tik juoktis, bet ir susimąstyti. Tai yra visapusiškai vykęs dalykėlis („Tėv. Aidai“ laukia. Red.)

P. Pudsėsio parašytas ir programos pravedėjo režisuotas scenos vaidelis — Parke Jaunimo Metais, sukėlė daugiausia juoko. Visą linksnumą sudarė saržas, nes mažus vaikus (net vaikų vežimėlyje) vaidino suaugę artistai: A. Miliauskienė, A. Mačiukas, V. Opulskis, L. Gudiškienė, J. Ramanauskas, R. Baranauskas ir J. Miliuskas. Vaidyba buvo puiki, tik pats vaidelis galėjo būti daug ilgesnis.

Paciūs stipriausias Šiupinio programos ramščiais be abejo buvo rašytojas P. Andriūšis, paskaites apyskaitė — Įsakmiai pabrėžė ir mozaikinį feljetoną — Niekam pasauly aš nepavydžiu, ir solistė G. Vasiliauskienė dviem šėjimais nuoširdžiai ir be priekaištų, kaip ir visada, padainavusi Na, tai kas, Agonėles, Dukružėlė, Donizetti — Cigone, Griego — Solveigos dainą ir Gounod — Pavasaris. Solistei ir moterų kvartetui akomponavo pianistė N. Masiulytė.

L. K. Moterų Draugijos pirmininkė šiltai žodžiais padėkojo Šiupinio programos dalyviams, viešintičiame valgiu ir gerimu bufete numalšinę alkį ir troškulį dar ilgai gausus būrys linksminosi prie J. Rupinsko iš magnetofono perduodamos lietuviškos muzikos. Bet ar įvyko Šiupinys su baliu, ar balius su Šiupinys — taip ir liko neišku. Svarbu tik, kad buvo linksma ir smagu. Pr. P.

Išvykstančius išlydėjus

— Gero vėjo! Laimingos kelionės! — Ir pamojavę pajudejusiam lėktuvui, išlydėję kongresno savo jaunimo atstovus, senų būrys grįžome kasdienybėn. Kasdienybėn su nekaskdienišku laukiamu — kiek mūsų viltis, mūsų svajones, mūsų linkėjimais išreikštus prašymus pateisins ateitis. Kaip ta patį ateitis pateisins patį atstovų išvyką ir lietuviškos visuomenės jiems akivaizdžiai parodytą širdžių ir pinigų paramą? Kaip jie sugrįžė paveiktas lietuviško jaunimo mases, to jaunimo, kuris nerado kareikalo jų išvykstančių palydėti? Ką tos plinkančios ir žylančios išlydinčių galvos apie tą pačią išvyką galvos po metų, dveju, penkerių?

— Gero vėjo! Laimingos kelionės! — Ir pamojavę pajudejusiam lėktuvui, išlydėję kongresno savo jaunimo atstovus, senų būrys grįžome kasdienybėn. Kasdienybėn su nekaskdienišku laukiamu — kiek mūsų viltis, mūsų svajones, mūsų linkėjimais išreikštus prašymus pateisins ateitis. Kaip ta patį ateitis pateisins patį atstovų išvyką ir lietuviškos visuomenės jiems akivaizdžiai parodytą širdžių ir pinigų paramą? Kaip jie sugrįžė paveiktas lietuviško jaunimo mases, to jaunimo, kuris nerado kareikalo jų išvykstančių palydėti? Ką tos plinkančios ir žylančios išlydinčių galvos apie tą pačią išvyką galvos po metų, dveju, penkerių?

Jausmas keistas. Laukimas kontraversinių minčių kamuojamas. Nerimas, lyg didelė suma uždejus arklį lenkinyse, lyg nuipirkus loterijos bilietą, kurioje ant koros pastatyta ne tūkstantai dolerių, bet lietuviškas šiame žemyne ateitis. Jie parvės atsakymai į mūsų tautinės grupės hamletiską klausimą, ir koks tas atsakymas bus — būti, ar nebūti?

Mes jaučiamės kaip mitologijos graikai išleidę Prometėjų parnešti iš dievų ugnies, kuri pavojų išpėjančių lauzų pašvaisėtėms nušviestų jaunam lietuviui kelį į lietuviškos tirtovės tremtyje — parapjybės, bendruomenėje ir organizacijoje, kurioje sutirptų turgeneviškį kartų skirtumai ben drame lietuviškos veiklos židini. O kuri svirintų neišskiriamai jaunus širdis su toli paliktąją tėvų šalimi Lietuva negestanciamė meilės ir aukos žaidre.

Laukimo nuotaikėje ir nelaki mintis įgauna sparnus. Tampriame galvojime išsiskaldžiūsis realybė atidengia stebuklą. Mes laukiame pavasario rudenį ir lapus metančių medžių šakose įjieskome

ŠYPSENAS

Nemokamas gydymas

Maskvos vienas vaistininikas paaiškino užsieniečiams gydytojui, ką reiškia nemokamas gydymas. „Pas mus net ir vaistai teikiama nemokamai. Pavyzdžiui, liginis gauna štai šitą buteliuką ir jam pasakoma, kad jis laikytųsi surašytų etiketėje instrukcijų. Prašome paskaityti!“ Užsieniečių gydytojas perskaitė: „Laikyti buteliuką visą laiką aklina uždarytą.“

Vertinga lėkštė

Per mažą miestelį važiuoja turistai ir pastebi, kad katė laka pienu iš labai senos lėkštės. Jis nutarė tą suvenyrą nupirkti ir jėgės šeiminkui pasakė: — Aš noriu pirkti tavo katę, nes namie yra pelių. Duodu du dolerius.

O, ne, — atsakė savininkas

— aš katės neparduodu.

Na, tai duosiu dešimt dolerių — pasiūlė turistas.

Kai tas sumokėjo pinigų, turistas paprašė prie katės pridėti ir lėkštę.

O, ne, — atsakė savininkas

— tai mano laimingoji lėkštė, su ja aš jau pardaviau 68 kates.

Amerikietis Olandijoje

Amerikietis turistai lankosi Olandijoje, kur jam rodoma, kas šiame krašte yra gero, tačiau amerikietis išdidžiai sako, kad Amerikoje viskas ir išmintingiau, ir gudriau padaryta. Pagaliau turistai, pamatę malūnus, klausia olando: — Kas tai yra?

— Menkniekis — šaltai atsako olandas — tai maži ventilatoriai, kuriuos naudojame karštomis dienomis, kad karvėms nebūtų karšta.

Išgelbėjo vyrą

— Šiandien mūsų butan buvo išbrovęs vagis.

Na, ir ką pavogė?

— Nieko, tik įvyko nemalonus nesusipratimas. Mat, mano žmona pagalvojo, kad aš grįžtu, ir darbar vargšas guli ligininėje.

Jaudinanti barzda

Vienoji vietoj rekolekcijas vedė barzdotas tėvas kapucinas Rekolekcijų metu jį labai atydziai stebėjo ir kartais apsiarošardavo syvenyso amžiaus moteris. Bebaigiant rekolekcijas tėvui kapucinui parūpo užkalbinti tą moterį ir paklausti, kas jai po pamoksluose buvo įdomiausia, kokios tiesios ją labiausiai jaudino, kad ji besiklausydama net apšiverkdavusi. Moteris atsakė: — Apšiverkdavau žiūrėdama į jūsų barzdą, nes lygiai tokia pat barzda turėjo ir amžiną atilįjį mano vyras...

HITLERIO OŠŲ ISTORIJA

Vakarų Vokietijos paštas leidžia seriją ženklių su žymiausiai savo krašto pastatais.

Bet tos serijos 50 pė. ženklas iš Etlwangeno pilies vartais sukėlė nesupratimą. Kažkas žiūrėjo, kad prie vartų nupieščių trijų medžių šakų kraštas sudarų veidą su tokiais pat kaip Hitlerio ūsais. Paštas pradėjo buvo patenkintas, kad tie ženklai labai perkami, bet vėliau paskelbė, kad panašūs ūsus turi ir Charlie Chaplin ir vokiečiai kaminkrėčiai...

Dailininkas pareiškė, kad žmonės kartais ieško to, ko visiškai nėra.

Nesusipratimai su pašto ženklais nėra naujiena. 1935 m. pašto atvirutėje su Hitleriu jo plaukuose buvo išūretas komunistų vadės Klaros Zetkin veidas. 1961 metais Rytų Vokietijoje pašto ženkle su sovietiniu astronautu išskeltos sveikintis rankos tarpurščiuose buvo išūretas svastika.

Liepos 9 d. — šeštadienį, LIETUVIŲ NAMUOSE, 50 Errol St., Nth. Melbourne

TALENTŲ VAKARAS

Grandiozinis jaunimo pasirodymas — viso dalyvauja apie 80 artistų! Programą išpildo jaunimas ir vaikai — dainos, duetai, solo, baletas, šokiai, instrumentalinė muzika — akordeonas, gitara, švilpynės, selofonas — mažųjų šokiai — šoks zuikeliai ir kitoki žvereliai.

Po koncerto artistams ir visam šiame koncerte atsilankiusiam jaunimui arbatėlės ir šokiai

VISI, VISI ATEIKITE, JAUNIMAS KVIEČIA IR LAUKIA!

Pradžia 6 val. vak. — jaunimas nemeluoja ir neveluuoja!

Įėjimas tik 1 dol., moksleiviams 50 c., vaikams iki 10 m. — mieko.

Talentų vakarų ruošia moksl. ateitinkų globėjai

EUROPIETISKO STILIAUS PATALYNĖ

- Mes dirbame europietiškas plunksnas ir pūku patalynes
- Žastės plunksnos ir pūki parduodami įvairiais kiekiais
- Įmpilai gaunami įvairiose spalvose
- Krautuvė atidaryta šeštadieniais nuo 8 iki 12 val.

PURAX FEATHER MILLS
518 BELL ST. PRESTON, VIC.
 Telefonas : 44 4889; darbo valandomis 44 6880 ; po darbo 47 4608